

Bryssel, 4. kesäkuuta 2026
(OR. en)

10135/26

ECOFIN 743
UEM 221
SOC 331
EMPL 160
COMPET 690
ENV 633
EDUC 215
ENER 332
JAI 744
GENDER 71
JEUN 112
SAN 408
ECB
EIB

SAATE

Lähetäjä: Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine
DEPREZ

Saapunut: 3. kesäkuuta 2026

Vastaanottaja: Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri

Kom:n asiak. nro: COM(2026) 218 final

Asia: Suositus
NEUVOSTON SUOSITUS
Maltan talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2026) 218 final.

Liite: COM(2026) 218 final

Bryssel 3.6.2026
COM(2026) 218 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Maltan talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

{SWD(2026) 218 final}

NEUVOSTON SUOSITUS

Maltan talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksessa (EU) 2024/1263 täsmennetään, että talouden ohjausjärjestelmän tavoitteena on edistää tervettä ja kestävästä julkista taloutta, kestävästä ja osallistavaa kasvua sekä resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäistä liialliset julkisen talouden alijäämät. Asetuksessa säädetään, että neuvosto ja komissio suorittavat talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä monenvälisestä valvontaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti. Eurooppalaiseen ohjausjaksoon sisältyy erityisesti maakohtaisten suositusten laatiminen ja niiden noudattamisen valvonta.
- (2) Komissio hyväksyi 16 päivänä heinäkuuta 2025 ehdotuksensa asetukseksi Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahaston perustamisesta vuosiksi 2028–2034 sekä asetuksen (EU) 2023/955 ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 muuttamisesta ⁽²⁾. Ehdotuksen tavoitteena on unionin

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahaston perustamisesta vuosiksi 2028–2034 sekä asetuksen (EU) 2023/955 ja asetuksen (EU,

rahoituksen vaikuttavuuden lisääminen vähentämällä rahoitusrakenteen hajanaisuutta ja jäsenvaltioiden tukeminen talouspolitiikan koordinoinnissa SEUT-sopimuksen 175 artiklaa noudattaen. Komissio antoi 25 päivänä marraskuuta 2025 lausunnon Maltan alustavasta talousarviosuunnitelmasta vuodeksi 2026. Komissio antoi samana päivänä asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella vuodeksi 2026 varoituskansakirjan koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Malta ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Lisäksi komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi, suosituksen neuvoston suositukseksi inhimillisestä pääomasta Euroopan unionissa ja ehdotuksen vuoden 2026 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen euroalueen talouspolitiikasta ⁽³⁾ 21 päivänä huhtikuuta 2026 ja yhteisen työllisyysraportin ja suosituksen inhimillisestä pääomasta 9 päivänä maaliskuuta 2026.

- (3) Komissio julkaisi 29 päivänä tammikuuta 2025 kilpailukykykompassin. Kyseessä on strateginen kehys, jolla pyritään parantamaan unionin maailmanlaajuisia kilpailukykyä seuraavien viiden vuoden aikana. Siinä määritetään kestävä talouskasvun kriittisiksi pilareiksi kolme välttämätöntä muutosta: innovointi, vähähiilistäminen ja kilpailukyky sekä turvallisuus. Eurooppalainen ohjauksjakso on sovitettu yhteen kilpailukykykompassin kanssa. Näin varmistetaan, että jäsenvaltioiden talouspolitiikka on komission strategisten tavoitteiden mukaista, ja luodaan talouden ohjaamiseen yhtenäinen toimintamalli, jolla edistetään kestävä kasvua, innovointia ja resilienssiä kaikkialla unionissa.
- (4) Vuonna 2026 talouspolitiikan eurooppalainen ohjauksjakso kehittyy edelleen elpymis- ja palautumistukivälineen ⁽⁴⁾ viimeisen vaiheen täytäntöönpanon myötä. Elpymis- ja palautumissuunnitelmat ovat koheesipolitiikan rahoituksen ohella olennaisen tärkeitä eurooppalaisen ohjauksjakson ensisijaisten politiikkatavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska on edellytetty, että suunnitelmilla vastataan tuloksellisesti kaikkiin viime ohjauksjaksoilla annetuissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä ja että EU:n koheesipolitiikan varoin rahoitetuissa ohjelmissa otetaan maakohtaiset suositukset huomioon. Elpymis- ja palautumistukivälineen elinkaaren lähestyessä loppuaan on edelleen olennaisen tärkeää jatkaa sen puitteissa tuettuja ja toteutettuja uudistuksia ja investointeja, erityisesti sellaisia, jotka auttavat vastaamaan maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin.
- (5) Komissio julkaisi 3 päivänä kesäkuuta 2026 Maltaa koskevan maaraportin vuodelta 2026. Siinä arvioidaan Maltaan edistymistä maakohtaisten suositusten noudattamisesta ja selvitetään, miten Malta on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän perusteella maaraportissa määritetään polttavimmat haasteet, joita Maltalla on edessään. Maaraportissa arvioidaan myös Maltaan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden

Euratom) 2024/2509 muuttamisesta (COM(2025) 565 final). Ehdotetusta asetuksesta neuvotellaan parhaillaan lainsäätäjien kanssa.

³ EUVL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

- (6) Neuvosto antoi 21 päivänä tammikuuta 2025 komission arvioinnin pohjalta ja sen suosituksesta suosituksen Maltan kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä⁽⁵⁾. Suunnitelma kattaa vuodet 2025–2028, ja siinä esitetään julkisen talouden sopeutuksen jakautuminen neljälle vuodelle. Neuvosto suositti seuraavia nettomenojen enimmäiskasvuprosentteja: 6,0 prosenttia vuonna 2025, 5,8 prosenttia vuonna 2026, 5,8 prosenttia vuonna 2027 ja 6,1 prosenttia vuonna 2028. Vastaavat kumulatiiviset enimmäiskasvuprosentit perusvuoteen eli vuoteen 2023 verrattuna ovat 13,8 prosenttia vuonna 2025, 20,4 prosenttia vuonna 2026, 27,4 prosenttia vuonna 2027 ja 35,1 prosenttia vuonna 2028. Nämä nettomenojen enimmäiskasvuprosentit vuosina 2025–2027 vastaavat korjaavaa polkua, jota neuvosto suositteli SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan mukaisesti 21 päivänä tammikuuta 2025 Maltan liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi⁽⁶⁾. Koska liiallinen alijäämä on korjattu oikea-aikaisesti ja kestävästi, neuvosto hyväksyi [päivämäärä] komission suosituksesta SEUT-sopimuksen 126 artiklan 12 kohdan nojalla päätöksen⁽⁷⁾, jolla kumottiin sen aiempi päätös liiallisen alijäämän olemassaolosta⁽⁸⁾.
- (7) Venäjän Ukrainaa vastaan käymä hyökkäyssota ja sen vaikutukset muodostavat eksistentiaalisen haasteen Euroopan unionille. Komissio on kehottanut jäsenvaltioita pyytämään lupaa aktivoida koordinoitusti vakaus- ja kasvusopimuksen mukainen kansallinen poikkeuslauseke, jotta voidaan tukea EU:n pyrkimyksiä lisätä puolustusmenoja nopeasti ja merkittävästi⁽⁹⁾. Eurooppa-neuvosto pani 6 päivänä maaliskuuta 2025 tämän ehdotuksen tyytyväisenä merkille. Jäsenvaltiot voivat edelleen pyytää kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointia milloin tahansa vuoteen 2028 saakka, jos ne täyttävät asetuksen (EU) 2024/1263 26 artiklassa säädetyt kriteerit.
- (8) Malta toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2026 vuotuisen edistymisraporttinsa⁽¹⁰⁾, jossa kerrotaan, miten se on edistynyt nettomenojen suositettujen enimmäiskasvuprosenttien noudattamisessa ja sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamisessa, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson maakohtaisten suositusten yhteydessä

⁵ Neuvoston suositus, annettu 21 päivänä tammikuuta 2025, Maltan kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä (EUVL C, C/2025/649, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/649/oj>).

⁶ Neuvoston suositus, annettu 21 päivänä tammikuuta 2025, Maltan julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi. Kaikki asiakirjat, jotka liittyvät Maltan liiallisiin alijäämiä koskevaan menettelyyn, ovat saatavilla osoitteessa https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Malta_en.

⁷ Neuvoston päätös (EU) 2026 [julkaisutoimisto lisää], annettu [päiväys], liiallisen alijäämän olemassaolosta Maltassa annetun päätöksen 2024/2128/EU kumoamisesta (EUVL [lisätään EUVL-viittaus]).

⁸ Neuvoston päätös (EU) 2024/2128, annettu 26 päivänä heinäkuuta 2024, liiallisen alijäämän olemassaolosta Maltassa (EUVL L, 2024/2128, 1.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2128/oj>).

⁹ Komission tiedonanto, *Puolustusmenot kasvuun vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa*, Bryssel, 19.3.2025 (C(2025) 2000 final).

¹⁰ Vuonna 2026 toimitetut vuotuiset edistymisraportit ovat saatavilla osoitteessa https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

määritettyihin keskeisiin haasteisiin. Vuotuisessa edistymisraportissa otetaan asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti huomioon myös Maltaan puolivuositainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa. Kertomus liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn puitteissa toteutetuista toimituksista on sisällytetty vuotuisen edistymisraporttiin.

- (9) Vuonna 2025 reaalin BKT:n kasvu oli 4,0 prosenttia ja YKHI-inflaatio 2,4 prosenttia. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan reaalin BKT kasvaa 3,7 prosenttia vuonna 2026 ja 3,6 prosenttia vuonna 2027 ja YKHI-inflaatio on 2,7 prosenttia vuonna 2026 ja 2,3 prosenttia vuonna 2027.
- (10) Eurostatin tietojen⁽¹¹⁾ perusteella Maltaan julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2024 oli 3,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, pieneni 2,2 prosenttiin vuonna 2025. Alijäämän supistuminen vuonna 2025 johtuu tulojen, kuten yhteisöverotuksen ja välillisen verotuksen tuottojen, voimakkaasta kasvusta, jota ovat vauhdittaneet pääasiassa nimellisen BKT:n kasvu ja veropohjien laajeneminen sekä merkittävät ennakoimattomat verotulot. Toisaalta julkiset menot kasvoivat edelleen merkittävästi siitä huolimatta, että vuonna 2024 kansalliselle lentoyhtiölle myönnetty huomattava pääomansiirto ei toistunut. Kasvua selittivät julkisen sektorin palkkamenojen ja välituotekäytön huomattava kasvu sekä tuomioistuimen päätöksestä aiheutunut kertaluonteinen meno. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 2,2 prosenttia vuonna 2026 ja 2,1 prosenttia vuonna 2027.
- (11) Komission estimaattien perusteella finanssipolitiikan viritys⁽¹²⁾, johon sisältyvät sekä kansallisin että EU:n varoin rahoitetut menot, oli vuonna 2025 kiristävä (0,6 % suhteessa BKT:hen). Sen arvioidaan olevan vuonna 2026 pitkälti neutraali ja vuonna 2027 kiristävä, 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (12) Eurostatin tietojen⁽¹³⁾ perusteella Maltaan julkinen velka, joka vuoden 2024 lopussa oli 45,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi vuoden 2025 loppuun mennessä 46,4 prosenttiin. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen laskee ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 46,2 prosenttiin vuoden 2026 loppuun mennessä ja pysyy tällä tasolla vuoden 2027 loppuun saakka.
- (13) Eurostatin tietojen⁽¹⁴⁾ perusteella Maltaan julkiset puolustusmenot suhteessa BKT:hen olivat vuonna 2025 yhteensä 0,5 prosenttia. Komission kevään 2026 talousennusteessa puolustusmenojen arvioidaan olevan 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026.
- (14) Unioniin kohdistuu edelleen energiatoimitusten häiriintymiseen ja kasvaneeseen hintaheilahteluun liittyviä riskejä, ja niitä pahentavat maailmanlaajuisiin öljy- ja kaasumarkkinoihin vaikuttavat geopoliittiset jännitteet. Vuosina 2022 ja 2023 koetusta

¹¹ Eurostatin Euro-indikaattorit, 22.4.2026.

¹² Finanssipolitiikan virityksellä mitataan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti rahoitetuista että EU:n talousarviosta rahoitetuista finanssipoliittisista toimenpiteistä talouteen aiheutuvaa sysäystä. Finanssipolitiikan viritystä mitataan seuraavien erotuksena: i) keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen muutos. Perusmenoista vähennetään harkinnanvaraiset tulopuolen toimenpiteet, mutta niihin otetaan mukaan elpymis- ja palautumistukivälineen ei-takaisinmaksettavalla tuella (avustuksilla) ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot.

¹³ Eurostatin Euro-indikaattorit, 22.4.2026.

¹⁴ Eurostat, julkiset menot julkisyhteisöjen tehtäväluokituksen (COFOG) mukaan.

energiakriisistä saadut kokemukset ovat osoittaneet, että laajat ja kohdentamattomat toimenpiteet aiheuttavat suuria kustannuksia julkiselle taloudelle ja ovat sosiaalisesti ja taloudellisesti tehottomia. Sen jälkeen kun Lähi-idässä puhkesi sota helmikuussa 2026, Malta ei ole hyväksynyt uusia finanssipoliittisia toimenpiteitä, joilla lievennettäisiin korkeiden energianhintojen vaikutuksia kotitalouksiin ja yrityksiin.¹⁵ Vuoden 2022 energiakriisistä lähtien Malta on kuitenkin pitänyt sähkön ja polttoaineiden vähittäishinnat jäädytettynä niin, että ne ovat EU:n alhaisimpien joukossa. Komission kevään 2026 talousennusteessa näiden muiden kuin väliaikaisten ja kohdentamattomien energiatukien julkiselle taloudelle aiheuttamien kustannusten arvioidaan kasvavan 0,9 prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2025 noin 1,4 prosenttiin vuonna 2026.

- (15) Komission laskelmien perusteella Maltan nettomenot kasvoivat 5,6 prosenttia vuonna 2025 ja 22,2 prosenttia kumulatiivisesti vuosina 2024 ja 2025. Nettomenojen kasvu vuonna 2025 jää alle suositellun enimmäiskasvun. Kun vuosia 2024 ja 2025 tarkastellaan yhdessä, nettomenojen kumulatiivinen kasvuvauhti ylittää suositellun enimmäiskasvun, ja tämä merkitsee kumulatiivisesti 2,3 prosentin poikkeamaa suhteessa BKT:hen.
- (16) Komission laskelmien perusteella Maltan nettomenojen ennakoitaan kasvavan 6,1 prosenttia vuonna 2026 ja 29,7 prosenttia kumulatiivisesti vuosina 2024, 2025 ja 2026. Ennakoitu nettomenojen kasvu vuonna 2026 ylittää suositellun enimmäiskasvun. Tämä poikkeama on vuositasolla 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kun tarkastellaan vuosia 2024, 2025 ja 2026 yhdessä, nettomenojen kumulatiivisen kasvun ennakoitaan myös olevan suositeltua enimmäiskasvua suurempi ja vastaavan kumulatiivisesti 2,2 prosentin poikkeamaa suhteessa BKT:hen.
- (17) On edelleen tärkeää kuroa umpeen verovajeita parantamalla verosäännösten noudattamista, puuttumalla veronkiertoon ja verovilppiin sekä torjumalla aggressiivista verosuunnittelua, jotta voidaan varmistaa verojärjestelmien oikeudenmukaisuus ja tehokkuus. Maltan kokonaisverotulojen suhde BKT:hen on selvästi EU:n keskiarvoa pienempi, ja yhteisöverotuksen osuus Maltan verotuloista on suuri. Sen veroyhdistelmä on kokonaisuudessaan melko kapea-alainen, mikä näkyy ympäristöverotuksen pienenä osuutena ja juoksevien kiinteistöverojen puuttumisena. Kun otetaan huomioon aggressiivisista verosuunnittelustrategioista aiheutuvat jäsenvaltioiden väliset heijastusvaikutukset, on ensiarvoisen tärkeää, että kaikki jäsenvaltiot toteuttavat koordinoituja kansallisia politiikkatoimia, joilla täydennetään EU:n lainsäädäntöä. Malta on toteuttanut toimia aggressiivisen verosuunnittelun käytäntöjen torjumiseksi EU:n normien ja OECD:n ohjeiden mukaisesti sekä käytännesääntöihin perustuvien velvoitteidensa noudattamiseksi. Ennen kuin Malta alkaa kantaa lähdeveroa koroista, rojalteista ja osingoista, joita Maltaan sijoittautuneet yritykset maksavat verovapaille tai alhaisen veroasteen lainkäyttöalueille, tai toteuttaa muita vastaavia suojatoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että yritykset eivät voi siirtää voittojaan ilman veroseuraamuksia EU:n ulkopuolisiin maihin, riski näiden tulojen kaksinkertaiseen verottamatta jäämiseen on edelleen korkea. Lisäksi Maltasta johdettujen, muualla kotipaikkaansa pitävien yritysten kohtelu aiheuttaa edelleen kaksinkertaisen verottamatta jäämisen riskin sekä yritysten että yksityishenkilöiden osalta.

¹⁵ Tilanne komission kevään 2026 talousennusteen koontipäivänä (4.5.2026).

- (18) Maltan lisäeläkejärjestelmällä on kasvupotentiaalia, jolla voidaan tukea eläketulojen riittävyyttä ja lieventää väestön ikääntymisestä johtuvia tulevia julkisen talouden paineita. Vaikka vapaaehtoisia toisen ja kolmannen pilarin eläkejärjestelmiä on saatavilla, osallistuminen niihin on edelleen vähäistä. Sitä vastoin Maltan eläkejärjestelmä tukeutuu vahvasti ensimmäisen pilarin järjestelmään, jossa sovellettavat enimmäismäärät laskevat keskimääräisen etuussuhteen noin 38,3 prosenttiin. Tämä on EU:n alhaisimpia tasoja, kun EU:n keskiarvo on 47 prosenttia. Lisäeläkejärjestelmien vahvistaminen voi osaltaan parantaa eläketulojen riittävyyttä ja vahvistaa julkisen talouden kestävyyttä.
- (19) Paikallis- ja alueviranomaisien, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen, merkityksellinen ja oikea-aikainen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen unionin rahoitusvälineiden onnistuneeseen täytäntöönpanoon, myös eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä.
- (20) Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF) ja Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) tuettavien koheesipolitiikan ohjelmien täytäntöönpano on Suomessa maksujen osalta EU:n keskiarvon yläpuolella, mutta hankkeiden valinta-aste jää EU:n keskiarvon alapuolelle. On tärkeää pitää yllä nykyaikaa samalla kun maksimoidaan investointien käytännön vaikutus. Malta toteuttaa koheesipolitiikan ohjelmissaan jo nyt toimia kilpailukyvyyn ja kasvun edistämiseksi. Täytäntöönpanoa voi kuitenkin olla tarpeen vahvistaa edelleen joillakin aloilla, kuten energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan energiaan tehtävissä investoinneissa sekä sosiaalisessa osallisuudessa ja yhdenvertaisessa osallistumisessa työmarkkinoille. On hyvin tärkeää varmistaa, että Maltan koheesipolitiikan rahastojen väliarvioinnissa määrittämät uudet investoinnit ja erityisesti ne, jotka liittyvät väliarvioinnista annetussa asetuksessa⁽¹⁶⁾ määriteltyihin viiteen painopisteeseen, toteutetaan nopeasti ja tehokkaasti.
- (21) Maltalla on useita haasteita, jotka liittyvät tutkimukseen ja innovointiin, korkean osaamistason työvoiman houkuttelemiseen maahan ja pitämiseen maassa, oikeuslaitokseen, uusiutuvan energian tuotantoon ja käyttöönottoon, rakennusten energiatehokkuuteen, liikennemuutoksiin ja kestäväan liikkumiseen, suuriin fossiilisten polttoaineiden tukiin, koulutuksen laatuun ja työmarkkinarelevanssiin, osaamisen kohtaanto-ongelmiin ja osaamisvajaisiin, koulutuksen inklusiivisuuteen, matalan osaamistason työpaikkojen laatuun sekä jäte- ja vesihuoltoon.
- (22) Tutkimuksen ja innovoinnin rooli Maltan taloudessa on edelleen vähäinen, ja tutkimus- ja innovointi-investointien pitkään jatkunut vähäisyys rajoittaa maan innovointisuorituskykyä. Maltan T&K-intensiteetti on edelleen EU:n alhaisimpia: vuonna 2024 se oli 0,54 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun EU:n keskiarvo oli 2,24 prosenttia, mikä kuvastaa sekä julkisen että yksityisen sektorin rajallisia investointeja. Julkiset T&K-menot ovat erityisen pienet: vuonna 2024 ne olivat 0,16 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun EU:n keskiarvo oli 0,72 prosenttia, mikä heikentää tutkimuslaitosten kapasiteettia kehittää vahvaa tieteellistä osaamista. Yksityisten investointien osalta tilanne on samankaltainen: menot suhteessa BKT:hen ovat edelleen vähäiset (0,38 %, kun EU:n keskiarvo on 1,49 %) ja yritykset

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2025/1914, annettu 18 päivänä syyskuuta 2025, asetusten (EU) 2021/1058 ja (EU) 2021/1056 muuttamisesta väliarvioinnin yhteydessä strategisiin haasteisiin vastaamiseksi toteutettavien erityistoimenpiteiden osalta.

hyödyntävät tukijärjestelmiä vain rajallisesti. Kaiken kaikkiaan keskeiset toimenpiteet, joilla edistetään sekä julkisia että yksityisiä investointeja, ovat edelleen varhaisessa vaiheessa, julkisten tukijärjestelmien toteuttamista on kohdennettava paremmin ja elinkeinoelämän ja tiedemaailman välisen yhteistyön vahvistaminen on olennaisen tärkeää tuote- ja palveluinnovaatioiden edistämiseksi.

- (23) Maltan kyky lisätä talouden tuottavuutta riippuu siitä, miten hyvin se pystyy houkuttelemaan maahan ja pitämään maassa korkean osaamistason työvoimaa. Sitkeä työvoimapula ja osaamisvajeet sekä osaamisen kohtaanto-ongelmat, erityisesti korkean osaamistason ammattiteissa ja STEM-ammattiteissa, voivat haitata Maltan kasvunäkymiä. Vaikka Malta on toteuttanut joitakin toimia korkean osaamistason työntekijöiden houkuttelemiseksi maahan ja pitämiseksi maassa, tarvitaan lisätoimia, kuten osaajien maahanmuuton kohdennetumpaa hyödyntämistä, jotta voidaan tukea kasvua Maltan talouden korkean lisäarvon aloilla. Osaamista koskevien tiedonhankintavälineiden käytön vahvistaminen talouden kehittämissä politiikassa sekä taloudellisen, oikeudellisen ja sosiaalisen infrastruktuurin kehittäminen osaajien houkuttelemiseksi maahan ja pitämiseksi maassa voivat tukea Maltan sopeutumista tuottavuuden nopeampaan kasvuun perustuvaan malliin.
- (24) Maltan oikeuslaitoksen toiminnassa on edelleen merkittäviä viivästyksiä, ja ensimmäisessä oikeusasteessa käsiteltävissä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tuomioistuinratkaisun antamiseen kuluva aika on EU:n pisimpiä. Hallinnollisten asioiden ratkaisemiseen ensimmäisessä oikeusasteessa kuluva aika on edelleen EU:n pisin. Viime vuosina saavutetusta edistyksestä huolimatta oikeuslaitoksen resurssit aiheuttavat edelleen huolta, sillä toimitiloista ja henkilöstöstä on pulaa. Tuomareiden määrä asukasta kohti on EU:n kolmanneksi alhaisin, ja yksittäisen tuomarin käsiteltävänä on erittäin paljon siviili-, kauppaa- ja hallinto-oikeudellisia asioita. Digitalisaatiossa saavutetusta kohtalaisesta edistyksestä huolimatta kansallisen digitaalisen oikeudenkäytön strategian täytäntöönpano on viivästynyt ja kriittisiä puutteita on edelleen, ja oikeuslaitoksen keskeiset toiminnot ovat yhä paperipohjaisia. Malta on jäljessä muista jäsenvaltioista vaihtoehdoisen riidanratkaisun edistämässä. Vaihtoehtoisella riidanratkaisulla voi olla tärkeä rooli oikeuslaitokseen kohdistuvan paineen vähentämisessä. Myös oikeudenkäyntimenettelyä koskevien säännösten tarkistaminen ja parantaminen auttaisi nopeuttamaan oikeudenkäyntejä.
- (25) Uusiutuvien energialähteiden osuus Maltan energian kokonaisloppukulutuksesta (17,2 % vuonna 2024) ja sähkön energialähdejakaumasta (16,7 % vuonna 2025) on edelleen hyvin pieni ja selvästi alle EU:n keskiarvon. Uusiutuvan energian tuotanto perustuu lähes yksinomaan aurinkoenergiaan, ja vain hyvin pieni osa tuotannosta perustuu biomassaan tai muihin uusiutuviin polttoaineisiin. Tuuli- tai vesivoimat tuotantoa ei ole kirjattu lainkaan. Malta on ilmoittanut, että uuden kelluvan merituulipuiston odotetaan valmistuvan vuoteen 2033 mennessä. Se olisi tärkeä askel uusiutuvien energialähteiden asennetun kapasiteetin lisäämisessä. Malta voisi hyödyntää nykyistä paremmin myös merellä toteutettavien aurinko- ja tuulivoimahankkeiden potentiaalia sekä laajentaa maalla toteutettavia ratkaisuja. Toimien lisääminen tältä osin auttaisi Maltaa nopeuttamaan uusiutuvan energian käyttöönottoa.
- (26) Energiankulutus on kasvanut Maltassa useimmilla sektoreilla vuodesta 2019 lähtien ja selvimmän asuinrakennuksissa väestön voimakkaan kasvun myötä. Rakennuskannan peruskorjauksia edistävät lisätoimenpiteet auttaisivat hillitsemään tätä noususuuntausta.

- (27) Liikenteen ruuhkautuminen on edelleen merkittävä rakenteellinen haaste, joka heikentää ympäristön kestävyttä, talouden kilpailukykyä ja kansalaisten elämänlaatua. Ilman uusia politiikkatoimia liikenne-ruuhkien taloudellisten kustannusten ennakoitaan nousevan 917 miljoonaan euroon vuodessa vuoteen 2030 mennessä. ⁽¹⁷⁾ Vaikka Maltassa on toteutettu toimia julkisen liikenteen parantamiseksi ja liikkumistapojen muuttamiseksi, toimenpiteillä ei ole vielä onnistuttu merkittävästi vähentämään riippuvuutta yksityisautoilusta. Vuonna 2024 Maltan väestöstä 58 prosenttia ilmoitti, ettei koskaan käytä julkista liikennettä. Liikennesektori on myös edelleen Maltan suurin taakanjakoasetuksen piiriin kuuluva kasvihuonekaasupäästöjä aiheuttava ala. Sen osuus näistä päästöistä oli 48 prosenttia vuonna 2024, ja liikennesektorin päästöt ovat kasvaneet 45 prosenttia vuodesta 2005. Tämä suuntaus jatkuu, vaikka päästöttömien ajoneuvojen osuus uusien henkilöautojen rekisteröinneistä oli vuonna 2024 jo 37,7 prosenttia eli 17,4 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisvuonna. Lisäksi Maltan liikenneinfrastruktuuri on edelleen erittäin altis ilmastoon liittyville riskeille, ja liikenteen haavoittuvuusindeksissä sen pistemäärä on 0,42, joka on EU:n korkeimpia. Jotta Malta voisi puuttua liikenne-ruuhkiin ja liikenteen kasvaviin päästöihin, tarvitaan kestävä liikkuvuuden politiikkaa, jolla kannustettaisiin yksityisautoilun vähentämiseen esimerkiksi ottamalla käyttöön erillisiä linja-autokaistoja, rajoittamalla ajoneuvojen pääsyä ruuhkaisille alueille ja rajoittamalla pysäköintimahdollisuuksia. Samalla maantie- ja meriliikenteen tehokkuuden parantaminen yhdessä kestävään liikkuvuuteen tehtävien investointien kanssa varmistaisi siirtymisen kestävämpiin ja multimodaalisempiin liikennevaihtoehtoihin. Tällaisia investointeja tarvitaan erityisesti aktiivisen liikkumisen infrastruktuuriin, kuten laajennettuihin pyöräily- ja jalankulkuverkostoihin, sekä päästöttömiin linja-autoihin ja vaihtoehtoisten polttoaineiden latausinfrastruktuuriin. Liikenneinfrastruktuurin resilienssin vahvistamiseksi tarvitaan lisäinvestointeja ilmastoon liittyvien riskien, kuten äärimmäisten sääilmiöiden, varalta.
- (28) Vuonna 2024 fossiilisten polttoaineiden tukien osuus Maltassa oli noin 1 prosentti suhteessa BKT:hen, mikä oli huomattavasti suurempi kuin EU:n keskiarvo, joka oli 0,32 prosenttia. Tukien asteittaista poistamista ei ole suunnitteilla. Fossiilisten polttoaineiden tuet vähentävät kannustimia investoida uusiutuvaan energiaan, energiatehokkuuteen ja liikenteen sähköistämiseen, joilla edistettäisiin ilmastotavoitteiden saavuttamista, parannettaisiin energiaturvallisuutta ja edistettäisiin parempaa elämänlaatua Maltassa. Samalla fossiilisten polttoaineiden tuet rasittavat merkittävästi Maltan julkista taloutta. Niillä ei tueta taloutta kustannustehokkaasti kansainvälisten energiahintojen ollessa korkealla eikä niillä torjuta energiaköyhyyttä kohdennetusti.
- (29) Maltassa syntyy henkeä kohden jätettä enemmän kuin useimmissa muissa EU-maissa, ja siitä valtaosa sijoitetaan kaatopaikalle, mikä aiheuttaa huomattavaa painetta saarten luonnonympäristölle. Vuonna 2024 yhdyskuntajätettä syntyi 621 kilogrammaa henkeä kohden, mikä on EU:n korkeimpia lukuja, ja kierrätysaste pysyi kriittisen alhaisena 16,7 prosentissa eli huomattavasti alle EU:n 48 prosentin keskiarvon. Malta ei saavuttanut vuodeksi 2020 asetettua yhdyskuntajätteen kierrätystavoitetta, joka oli 50 prosenttia, ja on nyt vaarassa jäädä myös vuoden 2025 tavoitteesta, joka oli

¹⁷ Maltan liikenne-, infrastruktuuri- ja julkisten hankkeiden ministeriö, 2026, National Transport Master Plan 2030 (kansallinen liikenteen yleissuunnitelma), <https://infrastructure.gov.mt/wp-content/uploads/2026/01/NATIONAL-TRANSPORT-MASTERPLAN-2030.pdf>.

55 prosenttia. Lisäksi vuonna 2023 yhdyskuntajätteen kaatopaikkasijoitusaste oli 74 prosenttia, mikä ylitti selvästi EU:n 22 prosentin keskiarvon. Nykyinen kaatopaikkasijoitusaste on edelleen huomattavan kaukana vuodelle 2035 asetetusta yhdyskuntajätteen kaatopaikkasijoitusta koskevasta 10 prosentin tavoitteesta, mikä on merkittävä ongelma. Vaikka jätehuoltoinfrastruktuuriin on investoitu enemmän ja useita uudelleenkäyttö- ja kierrätysaloitteita on otettu käyttöön, toteutetuilla toimenpiteillä ei vielä ole ollut mitattavia vaikutuksia jätehuollon tuloksiin. Näin ollen Malta hyötyisi siitä, että se noudattaisi jätehierarkiaa asettamalla etusijalle jätteen syntymisen ehkäiseminen sekä vahvistamalla kierrätystä ja kiertotalouskäytäntöjä. Tämä olisi tehtävä sekä valvomalla tiukemmin voimassa olevan kansallisen jätelainsäädännön noudattamista että laajentamalla kierrätys- ja uudelleenkäyttöinfrastruktuuria ja samalla nopeuttamalla suunniteltuja investointeja jätteenkäsittelylaitoksiin, jotta riippuvuutta kaatopaikkasijoituksesta voidaan vähentää.

- (30) Maltassa esiintyy rakenteellista veden niukkuutta, ja huomattava väestönkasvu, lämpötilojen nousu ja pitkittyneet kuivuusjaksot ovat pahentaneet sitä ja heikentäneet merkittävästi makean veden saatavuutta. Tätä haastetta korostaa kausittainen vedenkäyttöindeksi (WEI+), joka oli vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä 66,7 prosenttia eli EU:n jäsenvaltioiden toiseksi korkein, mikä kertoo vakavasta veden niukkuudesta. Suuri veden kysyntä, joka johtuu ensisijaisesti matkailusta, maataloudesta, kotitalouksista ja teollisuudesta, pahentaa veden niukkuutta entisestään. Malta on pyrkinyt lieventämään tätä painetta lisäämällä pohjavedenottoa ja meriveden suolanpoistoa. Veden niukkuuden lisäksi veden heikko laatu on Maltassa edelleen sitkeä ongelma. Kuten Maltan kolmannessa vesipiirin hoitosuunnitelmassa todetaan, vain 58 prosenttia pintavesimuodostumista lukumäärän perusteella saavutti hyvän tai erinomaisen ekologisen tilan ja vain 45 prosenttia hyvän kemiallisen tilan. Pohjaveden osalta 82 prosenttia pohjavesimuodostumista pinta-alan perusteella ei saavuttanut hyvää määrällistä tilaa, eikä yksikään niistä saavuttanut hyvää kemiallista tilaa. Pintavesien ja pohjaveden laatuun kohdistuvat pääasialliset paineet johtuvat maataloustoiminnasta ja liiallisesta pohjavedenotosta aiheutuvasta suolaisen veden pääsystä pohjaveteen. Lisäksi kaksi Maltan taajamaa ei edelleenkään täytä yhdyskuntajätevesidirektiivin vaatimuksia, koska liian pieni osuus kotitalouksista on liitetty vähintään biologiseen yhdyskuntajätevesien käsittelyyn. Näihin haasteisiin vastaamiseksi Maltan kannattaisi lisätä investointeja kaupunkialueiden sadeveden keruunfrastruktuuriin sekä luontopohjaisiin ratkaisuihin, joilla voitaisiin vähentää tulvariskejä ja edistää pohjavesivarantojen täydentymistä. Lisäksi pohjavedenoton tiukempi sääntely ja jätevedenkäsittelykapasiteetin lisääminen näyttävät olevan tarpeen veden laadun parantamiseksi sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisen torjumiseksi.
- (31) Koska inhimillisellä pääomalla on ratkaiseva rooli unionin kilpailukyvyyn ja strategisen riippumattomuuden parantamisessa, neuvosto suositti vuonna 2026, että jäsenvaltiot toteuttavat toimia, joilla vastataan kiireellisesti inhimilliseen pääomaan liittyviin, kilpailukykyä haittaaviin rakenteellisiin haasteisiin osaamisen ja koulutuksen osaluueella. Maltalle osoitetuilla vuoden 2026 maakohtaisilla suosituksilla voidaan myötävaikuttaa inhimillistä pääomaa unionissa koskevan neuvoston suosituksen noudattamiseen.
- (32) Osaamisvaje ja osaamisen kohtaanto-ongelmat saattavat heikentää Maltan vahvoja työmarkkinoita ja haitata sen vihreää ja digitaalista siirtymää. Vaikka avoimien työpaikkojen määrä on erittäin korkea, tieto- ja viestintätekniikan, rakentamisen, terveydenhuollon, koulutuksen ja vihreän siirtymän tehtävissä esiintyy edelleen

merkittäviä puutteita. Yrityksistä 43 prosentilla ei ole vihreää osaamista omaavia työntekijöitä, ja kaksi kolmasosaa ilmoittaa, ettei niiden työvoimalla ole valmiuksia vihreään siirtymään. Maltan koulutusjärjestelmän tuottama osaaminen ei pysy työmarkkinoiden kysynnän tahdissa, mikä johtuu myös osaamisen hallinnan ja ennakoitavalmiuksien hajanaisuudesta. Osaamista koskevien tiedonhankintavälineiden vahvistaminen voi auttaa ennakoimaan työmarkkinoiden tarpeita ja korjaamaan nykyisiä kohtaanto-ongelmia. Luonnontieteiden, matematiikan, tekniikan ja teknologian eli STEM-alojen tutkinnon suorittaneiden osuus keskiasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneista on vain 13,8 prosenttia eli selvästi alle EU:n keskiarvon, ja naisten osuus STEM-alojen tutkinnon suorittaneista on vieläkin pienempi. Vuonna 2023 Maltassa oli EU:n alhaisin STEM-alojen opiskelijamäärä keskiasteen jälkeisessä koulutuksessa. Myöskään ammatillisen koulutuksen väylät eivät riitä vastaamaan tarpeisiin, sillä työssäoppimista on rajallisesti ja STEM-aloihin liittyvien ammatillisten koulutusohjelmien osallistumisaste on alhainen erityisesti naisten keskuudessa. Aikuiskoulutukseen osallistuminen on edelleen epätasaista, sillä vain pieni osa matalan osaamistason aikuisten suuresta joukosta osallistuu koulutukseen. Sitkeät perustaitojen puutteet pahentavat haastetta entisestään: joka kolmannelta 15-vuotiaalta puuttuvat perustaidot matematiikassa, lukemisessa tai luonnontieteissä, ja noin puolelta 12–13-vuotiaista puuttuvat digitaaliset perustaidot. Opettajien saatavuuteen, ammatilliseen kehittymiseen ja yhä monimuotoisempien luokkien tukemiseen liittyvät puutteet voivat rajoittaa koulutusjärjestelmän valmiuksia parantaa oppimistuloksia. Näihin ongelmiin vastaamiseksi on olennaisen tärkeää vahvistaa koulutuksen laatua ja tarkoituksenmukaisuutta työmarkkinoiden kannalta, osaamista koskevien tiedonhankintavälineiden käyttöä, opettajankoulutusta, työssäoppimiseen pohjautuvaa ammatillista koulutusta sekä aikuisten täydennyskoulutusta erityisesti STEM-aloilla ja vihreän siirtymän aloilla. Näin voidaan vähentää osaamisvajeita, parantaa koulutustuloksia ja sovittaa osaaminen paremmin työmarkkinoiden tarpeisiin.

- (33) Koulutuksen puutteellinen inklusiivisuus jo varhaiskasvatuksesta lähtien heikentää haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten mahdollisuuksia hyödyntää potentiaaliaan. Järjestelmä ei pysty riittävällä tavalla vastaamaan kaikkien lasten, kuten vammaisten oppilaiden, tarpeisiin, koska pätevistä opetushenkilöstöstä on pulaa ja koska opetuskäytännöt ja opetussuunnitelmat ovat toimimattomia. Sosioekonomiseen taustaan ja koulutyyppiin liittyvät sitkeät erot oppimis- ja työllisyystuloksissa viittaavat siihen, että yhdenvertaisuuteen liittyy edelleen merkittäviä haasteita. Erityisesti heikommista sosioekonomisista lähtökohdista tulevien oppilaiden alisuoriutuminen on yleistä: heistä 51,5 prosenttia jää perustaitotason alapuolelle lukutaidossa, 47,7 prosenttia matematiikassa ja 46,0 prosenttia luonnontieteissä. Lisäksi koulunkäynnin varhainen keskeyttäminen on edelleen erityisen yleistä vammaisten nuorten keskuudessa, ja merkittävä määrä vammaisia nuoria on työelämän ja koulutuksen ulkopuolella. Maltan järjestelmässä oikeus varhaiskasvatukseen on nykyisin sidottu vanhempien työssäkäyntiin tai opiskeluun eikä se ole universaali tai köyhyyden perusteella määräytyvä oikeus. Vaikka viimeaikaisilla säännöksillä oikeutta on laajennettu koskemaan joitakin työttömien vanhempien ryhmiä, osallistumisero köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa (AROE) olevien lasten ja muiden lasten välillä on edelleen erittäin suuri: muut lapset osallistuivat varhaiskasvatukseen yli 25 tuntia viikossa lähes kaksi kertaa todennäköisemmin (48,2 %) kuin köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevat lapset (24,9 %). Myös varhaiskasvatuksen laatu herättää edelleen huolta, sillä viimeaikaisten arvioiden mukaan yli viidesosalla lastenhoitohenkilöstöstä ei ole

asiaankuuluvaa pedagogista pätevyyttä, mikä voi rajoittaa varhaiskasvatuksen mahdollisuuksia tukea varhaista taitojen kehitystä erityisesti heikommassa asemassa olevien lasten osalta. Heikommista lähtökohdista tuleville lapsille ja lisätukea tarvitseville lapsille kohdennetun tuen vahvistaminen vaikuttaa tarpeelliselta riippumatta heidän vanhempiensa työmarkkina- tai koulutustaustasta.

- (34) Työpaikkojen laadun epätasaisuus haittaa työssä pysymistä. Matalapalkkaisten työpaikkojen osuus on kasvanut, ja yli 10 prosenttia työntekijöistä on ollut matalapalkkaisissa työpaikoissa viimeiset neljä vuotta. Vaikutus kohdistuu suhteettomasti naisiin ja kolmansien maiden kansalaisiin. Myös epätyypillistä työaikaa tekevien osuus työntekijöistä on Maltassa suhteellisen suuri (39,1 %, kun EU:ssa vastaava osuus on 32,6 %). Useat alat, kuten terveydenhuolto, tukeutuvat yhä enemmän kolmansien maiden kansalaisista koostuvaan työvoimaan. Matalan osaamistason työpaikoissa työskentelevillä kolmansien maiden kansalaisilla on kuitenkin usein heikommalla työolot, ja heidän työpaikkansa ovat monelta osin heikkolaatuisia: työajat ovat pitkiä, vaihtuvuus on suurempaa, urakehitysmahdollisuudet ovat rajallisempia, oikeudet työpaikan menetyksen yhteydessä ovat rajoitetumpia ja työterveys- ja työturvallisuusolosuhteet ovat heikommalla. Työssäkävien köyhyys vaikuttaa myös suhteettomasti kolmansien maiden kansalaisiin, joista 17,3 prosenttia on työssäkäyviä köyhiä, kun vastaava osuus syntyperäisestä väestöstä on 5,6 prosenttia. Työsuojelutarkastusten kapasiteetti on kasvanut mutta se jää edelleen Kansainvälisen työjärjestön (ILO) normien alapuolelle, ja rikkomuksista määrättävät seuraamukset ovat edelleen suhteellisen vähäisiä. Työpaikkojen laatuun liittyviin ongelmiin vastaaminen tiiviissä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa ja työsuojelutarkastusten lisääminen entisestään voisivat vaikuttaa myönteisesti työvoiman vaihtuvuuteen ja avointen työpaikkojen suureen määrään.
- (35) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2026, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa kautta – toimia vuonna 2026 annettuna, euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen noudattamiseksi. Maltalle annettava suositus 1 auttaa noudattamaan ensimmäistä, toista ja kolmatta euroalueen suositusta, suositus 2 auttaa noudattamaan neljättä euroalueen suositusta, suositus 3 auttaa noudattamaan viidettä ja seitsemättä euroalueen suositusta, suositus 4 auttaa noudattamaan seitsemättä euroalueen suositusta ja suositus 6 auttaa noudattamaan viidettä euroalueen suositusta,

SUOSITTAA, että Malta toteuttaa vuosina 2026 ja 2027 toimia, joilla se

1. hillitsee nettomenoja, jotta ne pysyvät neuvoston 21 päivänä tammikuuta 2025 suosittamien enimmäiskasvuprosenttien mukaisina, kun otetaan huomioon suositetusta nettomenojen enimmäismäärästä vuonna 2025 kertynyt ja komission vuodeksi 2026 ennustama merkittävä poikkeama; vahvistaa puolustusmenoja ja -valmiutta ja varmistaa samalla varainkäytön tehokkuuden sekä mukauttaa talousarviota asteittain rakenteellisesti suurempien puolustusmenojen ylläpitämiseksi; varmistaa, että toimenpiteet, joita toteutetaan energian hintojen nousun vaikutusten lieventämiseksi, ovat väliaikaisia, haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien suojelemiseen tai energiantensiivisten yritysten tarpeisiin kohdennettuja sekä energiansäästökannustimet säilyttäviä, varmistaen samalla, että niistä julkiselle taloudelle aiheutuvat kustannukset ovat sopuosinnassa EU:n finanssipolitiikan kehyksen puitteissa tehtyjen sitoumusten kanssa; puuttuu jäljellä

oleviin aggressiiviseen verosuunnitteluun liittyviin riskeihin, ottaa käyttöön lähdeveron ulkomaille suuntautuvista maksuista tai vastaavia suojatoimenpiteitä sekä muuttaa muualla kotipaikkaansa pitäviä yrityksiä koskevia sääntöjä; edistää lisäeläkejärjestelmää erityisesti ammatillisten lisäeläkejärjestelmien avulla;

2. varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen puitteissa toteutettujen uudistusten ja investointien jatkuvuuden; pitää yllä koheesipolitiikan ohjelmien toteuttamisvauhtia ja tarvittaessa hyödyntää väliarvioinnin yhteydessä varojen uudelleenkohdentamista strategiaan painopisteisiin ja koheesipolitiikan säännösten tarjoamia joustomahdollisuuksia;
3. vahvistaa tutkimusta ja innovointia lisäämällä julkisia T&K-investointeja ja vauhdittamalla yksityisiä T&K-investointeja tuloksellisilla tukijärjestelmillä ja vahvistamalla tiedemaailman ja elinkeinoelämän yhteyksiä; vahvistaa korkean osaamistason työntekijöiden houkuttelemista maahan ja pitämistä maassa; parantaa oikeuslaitoksen tehokkuutta purkamalla käsittelyruuhkaa ja lyhentämällä menettelyjen kestoja;
4. nopeuttaa uusiutuvan energian tuotantoa ja käyttöönottoa; vähentää energian kysyntää parantamalla rakennusten energiatehokkuutta; puuttuu liikenne- ja liikenteen päästöjä kannustamalla yksityisautoilun vähentämiseen, parantamalla julkisen liikenteen tehokkuutta, helpottamalla multimodaalisuutta ja investoimalla aktiivisen liikkumisen infrastruktuuriin sekä ilmastokestävään liikenneinfrastruktuuriin; poistaa asteittain sellaiset fossiilisten polttoaineiden tuet, jotka eivät ole väliaikaisia eivätkä kohdennu kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleviin kotitalouksiin ja yrityksiin;
5. parantaa jätehuoltoa edistämällä kierrätystä ja kiertotalouskäytäntöjä ja samalla vähentämällä riippuvuutta kaatopaikkasijoituksesta; parantaa kestäväää vesihuoltoa ja veden laatua lisäämällä vedenottoa ja uudelleenkäyttöä samalla torjuen pinta- ja pohjavesien pilaantumista;
6. parantaa koulutuksen laatua ja työmarkkinarelevanssia, jotta voidaan puuttua heikkoihin koulutustuloksiin sekä vakavaan osaamisvajeeseen ja osaamisen kohtaanto-ongelmaan etenkin STEM-aloilla, erityisesti edistämällä opiskelijoiden perustaitoja, opettajien perus- ja täydennyskoulutusta sekä matalan osaamistason henkilöiden hakeutumista työssäoppimiseen pohjautuvaan ammatilliseen koulutukseen ja aikuiskoulutukseen; vahvistaa koulutuksen inklusiivisuutta muun muassa parantamalla laadukkaan varhaiskasvatuksen saatavuutta; puuttuu matalan osaamistason työpaikkojen laatuun liittyviin ongelmiin, myös kolmansien maiden kansalaisten osalta, erityisesti vahvistamalla työsuojelutarkastuksia.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*